

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 5Cdo/90/2022                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 1417213044                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 27.04.2023                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Jana Bajánková           |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2023:1417213044.1 |

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a JUDr. Jany Haluškovej v právnej veci manželov: M. Q. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. C. XX, B., zastúpená Kanisová & Kanis Advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Ďumbierska 3F, Bratislava, IČO: 36 836 460 a N. Q., narodený dňa XX.XX.XXXX, bytom I. C. XX/A, B., zastúpený JUDr. Denisa Jánošíková, advokátka so sídlom Klincová 35, Bratislava, IČO: 31 796 737, o rozvod a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu: F. Q., narodená XX.XX.XXXX, na čas po rozvode, zastúpená Kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, so sídlom Vázovova 7/A, Bratislava, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 13P/237/2017, o dovolaní otca voči rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 01. decembra 2021 sp. zn. 20CoP/83/2020, takto

### rozhodol:

Dovolanie otca z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Rozsudkom č. k. 13P/237/2017-504 zo dňa 19.09.2019 bolo manželstvo M. Q. A., rodenej A., narodenej XX.XX.XXXX v K. a N. Q., narodeného XX.XX.XXXX v K. v K. J., uzavreté dňa XX.XX.XXXX na Matričnom úrade Bratislava - Staré Mesto, zapísané v knihe manželstiev matričného úradu Bratislava - Staré Mesto, vo zväzku XX, ročník XXXX, strana X, por. č. XXX rozvedené. Maloletá F. Q., narodená XX.XX.XXXX bola zverená do osobnej starostlivosti matky. Obidvaja rodičia majú právo maloletú zastupovať a spravovať jej majetok. Otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletej F. sumu 200 € mesačne, počínajúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Právo otca stretávať sa s maloletou sa upravilo nasledovne:  
- každý párny kalendárny týždeň od soboty od 08:00 hod. do pondelka do 07:45 hod., pričom otec si maloletú prevezme v uvedený deň a hodinu od matky pred jej bytom a v uvedený deň a hodinu otec odovzdá maloletú v predškolskom zariadení, ktoré maloletá navštevuje s výnimkou sviatkov a prázdnin vyhlásených MŠ SR

- každý kalendárny týždeň vo štvrtok od 16:45 hod. do nasledujúceho piatka do 07:45 hod., tak, že si otec maloletú vyzdvihne v uvedený deň a hodinu v predškolskom zariadení a v uvedený deň a hodinu otec maloletú odovzdá v predškolskom zariadení, ktoré maloletá navštevuje s výnimkou sviatkov a prázdnin vyhlásených MŠ SR

- počas jarých prázdnin v každý nepárny kalendárny rok od prvého dňa jarých prázdnin do konca jarých prázdnin v nedeľu, pričom otec si prevezme v deň začatia prázdnin maloletú o 09:00 hod. a odovzdá ju matke v deň skončenia prázdnin o 19:00 hod. v mieste bydliska matky,

- počas veľkonočných sviatkov každý párny kalendárny rok v čase od štvrtka, ktorý predchádza Veľkonočnému piatku do Veľkonočného pondelka, pričom otec si prevezme maloletú v deň začatia prázdnin o 09:00 hod. a odovzdá ju matke v deň skončenia prázdnin o 19:00 hod. v mieste bydliska matky,

- počas Vianočných sviatkov a zimných prázdnin každý párny kalendárny rok od 25.12. od 17:00 hod. do 30.12. do 19:00 hod. a každý nepárny rok od 31.12. od 10:00 hod. do posledného dňa zimných prázdnin do 19:00 hod., pričom otec si maloletú prevezme v uvedený deň a hodinu od matky pred jej bytom a v uvedený deň a hodinu otec maloletú matke vráti na tom istom mieste.

- počas letných prázdnin každý kalendárny rok od 08.07 od 09:00 hod. do 15.07. do 19:00 hod. a od 16.08. od 09:00 hod. do 24.08. do 19:00 hod., pričom otec si maloletú prevezme v uvedený deň a hodinu od matky pred jej bytom a v uvedený deň a hodinu otec maloletú matke vráti na tom istom mieste.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

1.1. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že po vykonanom dokazovaní súd manželstvo rozviedol, keď mal za preukázané, že manželstvo rodičov maloletej neplnilo žiadny účel a funkcie, ktoré Zákon o rodine pre fungovanie manželstva vyžaduje (výchovnú, sociálnu, ekonomickú). Povahové vlastnosti manželov boli s manželským vzťahom nezlučiteľné, čo manželia preukázali v konaní.

1.2. Vo vzťahu k úprave práv a povinností k maloletej na čas po rozvoze súd vychádzal zo znaleckého posudku, v ktorom znalec neodporučil v aktuálnej rodinnej situácii maloletú zveriť do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, pretože maloletá bola vystavená negatívnym dôsledkom rozpadu primárnej rodiny, ako aj konfliktom rodičov, kvôli čomu je potrebné, aby pred nástupom do ZŠ u nej došlo k zastabilizovaniu rodinného prostredia v záujme jej ďalšieho osobnostného vývinu.

1.3. Pokiaľ manžel navrhoval kontrolné znalecké dokazovanie, súd takýto návrh nepripustil, keď mal za preukázané, že dokazovanie bolo vykonané dostatočným a vierohodným spôsobom, jednoznačne v záujme zabezpečenia riadneho vývoja dieťaťa.

1.4. O práve otca stretávať sa s maloletou na čas po rozvoze manželstva, súd rozhodol tak, ako je vo výroku rozsudku súdu prvej inštancie uvedené. Otec má právo s maloletou stretávať sa riadne, pravidelne, v čase určenom. Úprava korešponduje s odporúčaním znalca a je v záujme zabezpečenia práva maloletej na kontakt s otcom. Obaja majú dostatočný priestor na strávenie vzájomného kontaktu. Otec má možnosť výchovy maloletej, výchovného pôsobenia na dieťa a priestor na to, aby spoločne stráveným časom vytvoril maloletej možnosť na prehlbovanie vzájomného citového vzťahu. Ak sa úprava osvedčí, v záujme dieťaťa, rodičia majú možnosť mimosúdne sa dohodnúť na rozšírení kontaktu otca s dieťaťom. Bude záležať na rodičoch, či v ďalšom vývoji dieťaťa dokážu zmeniť komunikáciu a to tak, že by bolo v záujme dieťaťa zverenie do ich striedavej osobnej starostlivosti. Zatiaľ takúto záruku starostlivosti o maloletú súdu nedávajú.

2. Proti uvedenému rozhodnutiu v časti výroku o zverení maloletej do osobnej starostlivosti matky a úpravy styku otca s maloletou podal otec maloletej dňa 18.11.2019 odvolanie. Uplatnil si odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP.

Odvolací súd rozsudkom č. k. 20CoP/83/2020-1105 zo dňa 01.12.2021 výkonom I. rozsudok Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 19. septembra 2019, č. k. 13P/237/2017-504 vo výroku o zverení maloletej do osobnej starostlivosti matky, potvrdil. Výkonom II. rozsudok Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 19. septembra 2019, č. k. 13P/237/2017-504 vo výroku o úprave styku zmenil, že: počas letných prázdnin je otec oprávnený stretávať sa s maloletou každý kalendárny rok od 11.07. od 9.00 hod do 20.07. do 19.00 hod, od 01.08. od 9.00 hod do 10.08. do 19.00 hod, od 20.08. od 9.00 hod do 31.08. do 19.00 hod, s tým, že otec si maloletú prevezme a odovzdá v mieste bydliska matky. Matka je povinná maloletú na styk s otcom riadne pripraviť a maloletú v určený čas otcovi odovzdať. Matka je

povinná vydať otcovi jedno vyhotovenie slovenského cestovného pasu maloletej do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom III. odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 19. septembra 2019, č. k. 13P/237/2017-504 vo výroku o úprave styku počas bežného týždňa, počas jarných prázdnin, počas veľkonočných prázdnin, počas vianočných sviatkov a zimných prázdnin, potvrdil. Výrokom IV. návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia vedený pod sp. zn. 20CoPno/11/2021 zamietol. Výrokom V. o trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

2.1. V odôvodnení rozsudku v bode 12. odvolací súd uviedol, že otec podal odvolanie do výrokov o zverení maloletej do osobnej starostlivosti matke a o úprave styku otca s maloletou. Odvolací súd po preskúmaní spisového materiálu, rozsudku súdu prvej inštancie a odvolania otca dospel k záveru, že súd prvej inštancie rozhodol právne a vecne správne, keď maloletú zveril do osobnej starostlivosti matke a otcovi upravil právo stretávať sa pravidelne s maloletou. Odvolací súd vzhľadom iba na potrebné zmeniť úpravu styku počas letných prázdnin z dôvodu, ktorý je uvedený nižšie v odôvodnení a doplniť výrok o styku o uloženie povinnosti matke riadne maloletú na styk pripraviť a odovzdať otcovi cestovný pas maloletej.

2.2. V rozsiahlom odôvodnení rozhodnutia o zverení maloletej do osobnej starostlivosti matky odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru na základe vykonaného dokazovania, že striedavá osobná starostlivosť v danom prípade nezabezpečí záujem maloletej lepšie, ako jej zverenie do osobnej starostlivosti matke. Odvolací súd poukázal jednak na výsledky znaleckého dokazovania, z ktorých vyplýva, že striedavá osobná starostlivosť vzhľadom na osobnosti rodičov, ich narušené vzťahy, nie je spôsobilá lepšie zabezpečiť záujem maloletej. Aj z priebehu celého konania, z vyjadrení rodičov je zrejmé, že nie sú schopní normálnej komunikácie, nie sú schopní sa dohodnúť na podstatných veciach ohľadom maloletej. Nevyplyva však zo spisu, ako to tvrdí a interpretuje otec, že len matka je tá, ktorá vyvoláva zlú komunikáciu, aby nemohla byť nariadená striedavá starostlivosť. Odvolací súd má za to, že na oboch stranách je vina za nezvládnutý rozchod, zlú komunikáciu, a riešenie si vzájomných konfliktov rodičov cez maloté dieťa. Odvolací súd má za to, že maloté potrebuje vyslovene stabilné výchovné prostredie, ktoré jej lepšie zabezpečí model osobnej starostlivosti matky, s úpravou pravidelného a častého styku s otcom. Súd je povinný skúmať ak jeden z rodičov žiada striedavú osobnú starostlivosť, či táto lepšie zabezpečí záujem dieťaťa. Záujem maloletej je najmä mať právo na starostlivosť a výchovu od oboch rodičov, mať a rozvíjať kontakt s oboma rodičmi a ostatnými blízkymi osobami. Tento záujem vie zabezpečiť, či už zverenie do osobnej starostlivosti jednému z rodičov s úpravou styku s druhým rodičom, alebo striedavá osobná starostlivosť. Ak je dieťa zverené do osobnej starostlivosti len jednému rodičovi, neznamená to, že druhý rodič je obmedzený vo svojich rodičovských právach a povinnostiach. Tak tomu nie je ani v danom prípade, súd prvej inštancie otca neobmedzil v jeho rodičovských právach tým, že maloté zveril do osobnej starostlivosti matke a otcovi upravil pravidelný styk. Súd prvej inštancie tým, že zveril maloté do osobnej starostlivosti matke, nespochybnil, že by otec nebol schopný výkonu osobnej starostlivosti o maloté, že by bol horším rodičom, ani nespochybnil, že by otec nemal vybudovaný dobrý vzťah s maloletou. Aj keď sú splnené podmienky, že obaja rodičia sú schopní sa o dieťa postarať, neznamená to, že je automaticky povinnosť nariadiť striedavú osobnú starostlivosť. Vzhľadom k výsledkom znaleckého dokazovania, a aj správ z mediácie, ako aj vyjadrení účastníkov, dospel súd prvej inštancie správne k záveru, že záujem maloletej na stabilite rodinného prostredia bude lepšie zabezpečený jej zverením do osobnej starostlivosti matke. Pri rozhodovaní o striedavej osobnej starostlivosti je potrebné zohľadniť záujem dieťaťa, a nie záujem, či predstavu iba rodiča.

2.3. K námietke otca ohľadne znaleckého posudku, ktorý vyhotovil znalec z oblasti klinická psychológia a nie z oblasti poradenskej psychológie a tiež, že znalec odpovedal na právne otázky, na ktoré mal znalec odmietnuť odpovedať, sa odvolací súd vyjadril v bode 14.

Odvolací súd mal za to, že aj znalec z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých je spôsobilý vykonať posudok v občianskom konaní. Taktiež odvolací súd nemal za to, že otázky, ktoré znalec zodpovedal, by neboli vhodné, či také, na ktoré znalec nemá kompetenciu odpovedať, lebo boli čisto otázkami právnymi. V prípade, kde je potrebné odborné posúdenie, dochádza k prelínaniu odborného posúdenia s právnym. Tieto dve veci sa nedajú úplne oddeliť a znalec môže na základe odborného posúdenia vzťahov v rodine, osobností rodičov, prežívania malotých detí, dať z jeho odborného (psychologického) hľadiska odporúčenie konkrétnej realizácie rodičovských práv a

povinností. Je potom na sudcovi, aby závery znaleckého posudku a odporúčania znalca vyhodnotil v súlade s právnymi predpismi, najmä zákonom o rodine, Dohovorom o právach dieťaťa, Ústavou SR. Odvolací súd zdôrazňuje aj, že znalecký posudok nie je jediným dôkazom vykonaným v konaní. Súdom prvej inštancie bolo vykonané rozsiahle dokazovanie a všetky dôkazy v konaní vyhodnotil jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti. Otec namietal, že súd prvej inštancie nedal vyhotoviť kontrolný znalecký posudok, a že nevysvetlil v odôvodnení, prečo sa nezaoberal návrhom otca na vypracovanie kontrolného posudku. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie ozrejmil, že posudok vypracovaný znalcom určeným súdom považoval za dostatočný a nemal dôvod nariaďovať kontrolné, či ďalšie znalecké dokazovanie. Odvolací súd má za to, že nebolo ani pochybením súdu prvej inštancie, keď nedoplnil otázky na znalca, ktoré boli zaslané otcom, ako zistenie, či nedochádza k negatívnemu ovplyvňovaniu maloletej zo strany matky vo vzťahu k otcovi a pod., nakoľko nebolo potrebné sa týmto zaoberať, keď nebol spochybnený pozitívny vzťah maloletej k otcovi, a nebolo ani predmetom sporu, že by maloletá odmietala otca a s týmto sa vôbec nechcela stretávať, kedy je namieste skúmať aj negatívne ovplyvňovanie dieťaťa jedného z rodičov vo vzťahu k druhému, čo nebol daný prípad. V posudku znalec hodnotí osobnosť rodičov so zameraním na ich rodičovské zručnosti, ich vzájomnú kooperáciu ako rodičov a posudok dáva ako celok spolu so závermi dostatočný odborný podklad v danej veci. Nebolo potrebné zisťovať vzťahy starých rodičov zo strany matky ako žiadal doplniť znalecké dokazovanie otec, nakoľko pre rozhodnutie vo veci neboli takéto informácie vôbec relevantné, aj keby matka stále žila so svojimi rodičmi, nemá to v danom prípade vplyv na rozhodnutie o úprave rodičovských práv a povinností rodičov k maloletej.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu v rozsahu výrokov I., II. a III. podal otec maloletej (ďalej ako „dovolateľ“) dovolanie zo dňa 28.02.2022, prípustnosť ktorého odôvodnil poukazom na § 420 písm. f) CSP.

3.1. Otec nesúhlasil s rozhodnutím odvolacieho súdu a jeho odôvodnením a mal za to, že týmto rozhodnutím došlo zo strany odvolacieho súdu k porušeniu práva otca a mal. F. na spravodlivé súdne konanie. Vádu zmatečnosti rozhodnutia odvolacieho súdu videl dovolateľ v nedostatočnom, priam žiadnom odôvodnení rozhodnutia vo vzťahu k úprave styku otca s maloletou F., vo svojoľnom postupe odvolacieho súdu, ktorý nevyhodnotil návrh otca vo veci zverenia mal. F. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch (podanie otca zo dňa 28.05.2021), v nezohľadnení zmeny pomerov na strane maloletej, jej rodičov, ktorá nastala v priebehu odvolacieho konania a v svojoľnom postupe odvolacieho súdu pri vyhodnocovaní znaleckého posudku.

3.2. Dovolateľ nesúhlasil s rozsahom styku určeným odvolacím súdom výlučne v rozsahu nevyhnutnej úpravy styku otca s maloletou, ktorá bola upravená v rámci neodkladného opatrenia s jeho rozšírením o 1 a pol dňa v mesiaci, a to bez akéhokoľvek bližšieho odôvodnenia, výlučne formalisticky a arbitrárne. V konaní malo dôjsť k prehliadnutiu návrhu otca vo veci zverenia mal. do striedavej osobnej starostlivosti v týždňových intervaloch. Rovnako tak sa mal odvolací súd dopustiť prehliadnutia zmeny pomerov na strane maloletej, kedy mal zohľadniť aj nové skutočnosti, ktoré nastali a to: že dovolateľova domácnosť je v bezprostrednej blízkosti domácnosti matky maloletej, mal. F. nastúpila do prvého ročníka základnej školy a je dostatočne odseparovaná od matky a dovolateľovi sa v roku 2021 narodila dcéra, nevlastná sestra mal. F., s ktorou má mal. F. vytvorený blízky vzťah.

3.3. Dovolateľ napadol znalecký posudok F.. B., znalca z odvetvia klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých, ktorý nebol oprávnený zodpovedať súdom určené otázky a tiež súdom ustanovený znalec, ktorý v čase vykonania znaleckého úkonu bol zapísaný ako znalec z odvetvia klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých, nebol oprávnený vykonať znalecké dokazovanie v rozsahu, v akom ho vykonal a vyjadrovať sa k otázkam týkajúcich sa vhodného modelu starostlivosti o mal. F.. Poukázal na rozhodnutie MS SR č. 16229/2020/153 zo dňa 17.04.2020. Ďalej uviedol, že znalecký posudok bol zastaraný, keďže mal. F. u otca na základe nariadeného neodkladného opatrenia Krajským súdom v Bratislave niekoľko mesiacov prespávala.

3.4. Záverom dovolateľ žiadal zrušiť rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 01.12.2021 č. k. 20CoP/83/2020-1105 a vec vrátiť Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

4. K dovolaniu dovolateľov sa vyjadril Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, ktorý ako kolízny opatrovník maloletej uviedol, že napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave je v súlade so

záujmami mal. F. a nemá voči nemu námietky.

5. K dovolaniu podal vyjadrenie aj právny zástupca matky, ktorý ho považuje za nedôvodné a navrhol dovolaciemu súdu dovolanie zamietnuť a matke priznať náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %. Matka poprela všetky tvrdenia otca uvedené v dovolaní a smerujúce k tomu, že práve matka marila styk otca s maloletou. Vo vzťahu k nezohľadneniu pomerov, ktoré otec oznámil súdu podaním dňa 28.05.2021 matka uviedla, že za zmenu pomerov nemožno považovať skutočnosť, že sa otcovi narodila maloletá dcéra alebo že sa otec presťahoval do bezprostrednej blízkosti matky. Dané skutočnosti nemožno subsumovať pod naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 424 CSP), a to oprávneným subjektom (§ 427 CSP), zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

7. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu (1Cdo/54/2018, 2Cdo/33/2017, 3Cdo/33/2017, 4Cdo/54/2018, 5Cdo/104/2017, 7Cdo/29/2018, 8Cdo/140/2017).

11. V uvedenom prípade vyvodzoval dovolateľ výslovne prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

12. Prípustnosť dovolania podľa ust. § 420 písm. f) CSP (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces) videl dovolateľ v nedostatočnom, priam žiadnom odôvodnení rozhodnutia vo vzťahu k úprave styku otca s maloletou F., vo svojvoľnom postupe odvolacieho súdu, ktorý nevyhodnotil návrh otca vo veci zverenia mal. F. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v

týždňových intervaloch (podanie otca zo dňa 28.05.2021), v nezohľadnení zmeny pomerov na strane maloletej, jej rodičov, ktorá nastala v priebehu odvolacieho konania a v svojvoľnom postupe odvolacieho súdu pri vyhodnocovaní znaleckého posudku.

13. K námietke dovolateľa ohľadne nedostatočného odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd uvádza, že táto je nedôvodná. Odvolací súd vo svojich argumentoch dostatočne, logicky ako aj vyčerpávajúco odôvodnil rozhodnutie zveriť maloleté dieťa do osobnej starostlivosti matky v bode 13. a dovolací súd na tento v celom rozsahu poukazuje. Skutočnosť, že dovolateľ sa so závermi odvolacieho súdu nestotožňuje, tieto spochybňuje a namieta, automaticky nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach práve pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky zaujal stanovisko, že medzi práva civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, treba preto považovať aj taký nedostatok rozhodnutia súdu, keď rozhodnutie neobsahuje žiadne dôvody alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne, ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé. O takúto situáciu však v tomto konaní nejde, súd prvej inštancie ako aj odvolací súd sa vysporiadali s argumentami účastníkov konania, v konaní bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, odvolací súd obsahlo zdôvodnil svoje úvahy, ktoré ho viedli k potvrdeniu rozhodnutia v časti zverenia maloletej do osobnej starostlivosti matky.

15. Dovolať sa ďalej vytkol odvolaciemu súdu, že tento sa nezaoberal jeho podaním zo dňa 28.05.2021, ktorým okrem iného žiadal zveriť mal. F. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch. Dovolať sa v tejto časti odvolania konštatuje, že dovolateľ v priebehu odvolacieho konania podal hneď niekoľko podaní obsahujúcich okrem iného zmenu úpravy starostlivosti o maloletú F. s viacerými verziami úpravy zverenia do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. V priebehu odvolacieho konania boli nariadené dve neodkladné opatrenia, ktorými sa realizovala úprava styku otca s maloletou dcérou počas letných prázdnin 2021 a zimných prázdnin 2021. Otec maloletej počas odvolacieho konania podal na Krajský súd v Bratislave okrem viacerých návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia aj podania označené ako Informácia o stave konania (zo dňa 28.05.2021, zo dňa 23.09.2021) v ktorých žiadal o zverenie maloletej F. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch. Odvolací súd bez konkretizovania niektorého z navrhovaných konceptov zverenia mal. F. do striedavej osobnej starostlivosti uviedol, že táto nezabezpečí záujem maloletej lepšie, ako jej zverenie do osobnej starostlivosti matke. Poukázal na výsledky znaleckého dokazovania, z ktorých jednoznačne vyplynulo, že striedavá osobná starostlivosť vzhľadom na osobnosti rodičov, ich narušené vzťahy, nie je spôsobilá lepšie zabezpečiť záujem maloletej. Dovolať sa s týmito závermi odvolacieho súdu plne stotožňuje.

16. V súlade s ust. § 24 ods. 2 zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

17. Inštitút striedavej osobnej starostlivosti kladie na rodičov vysoké osobnostné ako aj ľudské predpoklady. Súd túto nariadi, ak s ňou vyjadrí súhlas aspoň jeden z rodičov, pričom v takom prípade musí skúmať, či bude striedavá starostlivosť v záujme dieťaťa. Dovolací súd sa podrobne oboznámil s celým obsahom spisu a zohľadniac všetky konkrétne okolnosti prípadu sa stotožňuje so záverom odvolacieho súdu, ktorý striedavú osobnú starostlivosť nepovažoval za vhodnú formu starostlivosti o maloletú F. nielen z dôvodov vyplývajúcich zo znaleckého posudku, ale aj zo samotnej skutočnosti absolútneho nesúladu rodičov maloletej, ktorí sa nedokážu zhodnúť ani na elementárnych veciach týkajúcich sa dcéry. Striedavá osobná starostlivosť má zmysel hlavne v situáciách, kde rodičia i napriek rozpadu vzťahu dokážu viesť efektívnu a asertívnu komunikáciu minimálne v rozsahu záležitostí týkajúcich sa výchovy, vzdelania a ďalšieho rozvoja maloletého dieťaťa, čo rozhodne nie je prípad dovolateľa a matky maloletej. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je rozporné, nedostatočné ani nelogické, súd sa problematikou striedavej osobnej starostlivosti zaoberal a rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že táto nie je pre maloletú F. vhodnou formou starostlivosti. Skutočnosť, že odvolací súd v odôvodnení nespomenul aj dovolateľom avizované podanie zo dňa 28.05.2021, ktorým navrhoval zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch z dôvodov, že otec sa presťahoval bližšie k matke, maloletá dcéra nastúpila do základnej školy a otec si založil novú rodinu, nezakladá vadu zmätočnosti, nakoľko v konečnom dôsledku - a teda zohľadniac hlavný aspekt, ktorý berie súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti a tým je záujem dieťaťa, tento v danom prípade absentoval.

18. Dovolateľ ďalej napadol znalecký posudok F.. B., znalca z odvetvia klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých, ktorý nebol oprávnený zodpovedať súdom určené otázky a tiež súdom ustanovený znalec, ktorý v čase vykonania znaleckého úkonu bol zapísaný ako znalec z odvetvia klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých, nebol oprávnený vykonať znalecké dokazovanie v rozsahu, v akom ho vykonal a vyjadrovať sa k otázkam týkajúcich sa vhodného modelu starostlivosti o mal. F.. Poukázal na rozhodnutie MS SR č. 16229/2020/153 zo dňa 17.04.2020. Uviedol, že znalecký posudok bol zastaraný, keďže mal. F. u otca na základe nariadeného neodkladného opatrenia KS v Bratislave niekoľko mesiacov prespávala.

19. K problematike prípustnosti znaleckého posudku vypracovaného znalcom z odvetvia klinickej psychológie detí a klinickej psychológie dospelých v konaní o rozvode manželstva a úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas po rozvode dovolací súd uvádza, že táto skutočnosť nemá za následok neprípustnosť znaleckého posudku v konaní. Uznesením 13P/237/2017-234 zo dňa 02.10.2018 bolo nariadené znalecké dokazovanie a súd vykonaním poveril súdneho znalca z odboru psychológia odvetvie klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých F.. F. B.. Dovolací súd nesúhlasí s právnym názorom dovolateľa a znalecký posudok č. 16/2019 vypracovaný F.. F. B. je pre konanie záväzný. Dovolací súd uvádza, že neprípustný by bol v prípade, ak by nebol vypracovaný znalcom zapísaným v zozname znalcov vedeným MS SR, ak by nespĺňal obsahové náležitosti znaleckého posudku požadované zákonom č. 382/2004 Z. z., prípadne, ak by závery z neho neboli použiteľné na prejednávanú vec. K rovnakým záverom v neposlednom rade dospel aj Ústavný súd SR v uznesení II. ÚS 288/2022 zo dňa 01.06.2022, kedy v obdobnej prejednáwanej veci konštatoval, že „aj keď by odvetvie poradenskej psychológie bolo vhodnejším pre daný typ konania, tiež dodáva, že z obsahového vymedzenia konkrétnych odvetví nevyplýva žiadna diskvalifikácia odvetvia klinickej psychológie detí a klinickej psychológie dospelých“.

20. Vo vzťahu k ďalšej námietke dovolateľa, tentokrát k obsahu samotného znaleckého posudku, ktorý považuje za zastaraný, keďže maloletá F. u otca na základe nariadeného neodkladného opatrenia Krajského súdu v Bratislave niekoľko mesiacov prespávala, dovolací súd uvádza, že túto považuje za nedôvodnú. Šetrením v spise dovolací súd zistil, že otec maloletej bol oboznámený so znaleckým posudkom dňa 15.05.2019 nahliadnutím do spisu, pričom si vyžiadal fotokópiu znaleckého posudku k obsahu ktorého sa vyjadril prostredníctvom právneho zástupcu podaním zo dňa 19.08.2019 ako aj vlastným podaním zo dňa 16.08.2019. Ani v jednom podaní nenamietal zastaranosť z dôvodu zmeny skutkového stavu, naviac dovolací súd nad rámec uvedeného zdôrazňuje, že ak dovolateľ chcel túto

skutočnosť namietat', mohol tak urobiť v konaní na súde prvej inštancie.

21. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP), a to aj vtedy, keď je v dovolaní spochybňovaný práve skutkový stav zistený odvolacím súdom.

22. Z vyššie uvedeného vyplýva, že zo strany súdu nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie otca nie je dôvodné, a preto ho zamietol podľa § 448 CSP.

23. Dovolací súd žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 52 CMP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.